

هشدار برای فناوری! افت ۱۰۰ رتبه‌ای دانشگاه‌های دولتی

صفحه ۶

قفقاز جنوبی اسرائیل دوم؟

دکتر ولایتی در گفت‌وگو با المیادین: قفقاز جنوبی بخشی از حریم امنیتی ایران است

Sat | 13 Apr 2024 | vol.15 | No. 4111 | 16 Pages

سریال «حشاشین» که توسط مصر ساخته شده و ماه رمضان در کشورهای عربی بسیار مورد توجه قرار گرفت اشتباهات تاریخی قابل توجهی دارد

آدرس غلط ریشه خشونت

گزارش «فرهیختگان» از بازخوردهای مثبت و منفی نماز هفته سوم فروردین تهران این تریبون به مرجعیت نماز جمعه کمک کرد؟

یک سال از فقدان عماد افروغ گذشت

جامعه‌شناسی علیه تحجر عملی

از جنگ اوکراین، تنظیم بازار و ۳ دلیل دیگر

واردات محصولات کشاورزی ۱۷ میلیارد دلاری شد

سریال پرترفدار «حشاشین» چه می‌گوید علیه شیعه یا علیه اخوان؟

یادداشت

منصور براتی پژوهشگر سیاسی

در درجه اول باید ببینیم چرا این سریال مهم است و چرا در جهان عرب و ایران بیننده زیادی پیدا کرده؟ مشخصاً ما باید به این مسأله توجه داشته باشیم که حشاشین یا فرقه اسماعیلیه نزاری و پیروان حسن صباح یک پدیده ایرانی است، در تاریخ ایران جایگاه مهمی دارد و پرداخته شدن به این موضوعات پرداخته شدن به تاریخ ایران است و از این جهت برای جذابیت بود. یکی از دلایل اصلی که این سریال را دنبال کردم این بود که در طول دوران تحصیل تحولات فکری و اندیشه سیاسی شیعه و به صورت کلی اندیشه اسلامی را خوانده بودم و یکی از موارد همین اسماعیلیه بود که چه تحولاتی را گذرانده است.

قبل از آنکه وارد بحث سریال شوم باید این را بگویم که کاش ما در سریال سازی می‌توانستیم خودمان به موضوع و تاریخ ایران اهمیت بدهیم و بسازیم و به تصویر بکشیم، چون بهتر می‌توانیم این کار را انجام دهیم.

حشاشین به معنای داروفروشان یا کسانی که یک داروی خاصی را مصرف می‌کنند، است و این کلمه به دلیل رفتار خاص اعضای این فرقه به زبان های اروپایی با عنوان assassination هم راه پیدا کرده که همان تئوریست یا قاتل است. این کلمه به قتل های سیاسی هم تعبیر می‌شود که پیروان این فرقه به آن معروفند که مخالفان خودشان را تئوری می‌کنند. روند سریال به ما نشان می‌دهد که حسن صباح از ۴۰ سالگی چه تحولات و اتفاقی برای او می‌افتد و چند مرحله به کودکی او نوجوانی او برمی‌گردد که با دو دوست دیگرش عمر خیام و خواجه نظام الملک عهدی می‌بندند که اگر هر کدام به موقعیت خاصی رسیدند به آن دو نفر دیگر کمک کند. این اتفاق برای خواجه نظام الملک می‌افتد که صدراعظم یا وزیر اعظم دولت سلجوقی می‌شود و به دو دوستش کمک می‌کند و به آنها مقام بالایی می‌دهد.

صبح در همین دوره بعد از اینکه به مصر می‌رود با خلیفه فاطمین مصر که طرفدار ایده شیعیان اسماعیلیه بود، دیدار می‌کند و بعد از فوت خلیفه

فاطمی به دلیل حمایت از ولیعهد او که اسمش نزار است، مجبور به ترک مصر می‌شود. چون وزیر خلیفه می‌خواهد تا دامادش که فرزند کوچک خلیفه فاطمی است به قدرت برسد. صبح از آنجا به اصفهان و بعد هم الموت می‌رود. مدتی را به زندان خواجه نظام الملک می‌افتد، چون خواجه نظام متوجه می‌شود که او با سوء استفاده از قدرتش خیانت کرده است و همین باعث می‌شود که بخواند او را بکشند. اما چون می‌توانست ذهن آدم‌ها را بخواند و بعد هم روی آنها تأثیر بگذارد و او‌ها می‌رود در ذهن شان بخواند، زندانبان خود را فریب می‌دهد و با هم از زندان فرار می‌کنند و راهی الموت در قزوین می‌شوند و کم‌کم این فرقه شکل می‌گیرد و تا ۲۰۰ سال هم این حکومت الموت وجود داشته است.

گفته می‌شود در مصر یکی از کارکردهای اصلی این سریال نقد و زدن اخوان المسلمین است و می‌خواهند نوعی تشبیه بین حسن صباح و اخوان المسلمین مصر پیدا می‌کنند. در عین حال مخاطب زمانی که سریال را می‌بیند، شباهت‌هایی بین حسن صباح و داعشی‌ها هم پیدا می‌کند و ما هم این را در پیروان حسن صباح که عمدتاً سیاهپوش هستند، می‌بینیم و هم در اقدام به ترور مخالفان و مردم و ناامنی‌ای که ایجاد می‌کنند. یک برداشت دیگر این بوده که اسماعیلیه چون یکی از فرقه‌های تشیع است، انتقادهایی در موردش در حال مطرح شدن است که خیلی آن را وارد نمی‌دانم. عمدتاً سریال همان جناح یا فرقه باطنی را خطاب قرار می‌دهد و من برداشت نقد به کل تشیع را از آن دریافت نکردم. به جز ورودیه داستان که در مورد شکل‌گیری فرقه شیعه و سنی است و لحن راوی که انتقادی است نسبت به شکل‌گیری دو فرقه، چیز دیگری دریافت نکردم.

موضوع بعدی که می‌خواهم به آن بپردازم، مسأله شخصیت حسن صباح است. بسیار شخصیت با جذبه و مقتدری نشان داده می‌شود و در عین حال خیلی فریفته و مجذوب خودش است و گرفتار نفس می‌شود و اقداماتی انجام می‌دهد که تحت تأثیر خودپرستی است. زمانی اعلام می‌کند که طرفدار امام نزار است که حشش در خلافت فاطمین مصر خورده شده ولی رفته رفته از نزار عبور می‌کند و خودش را به عنوان صاحب کلید بهشت برای

طرفدارانش مطرح می‌کند. در واقع ما این حس را دریافت می‌کنیم و با واقعیت نیز هم خوانی دارد که حسن صباح یک فرد قدرتمند است که جنبش نزاری را دستمایه قدرت طلبی خودش می‌کند و به قدرت می‌رسد و تا مدت‌ها قدرت را حفظ می‌کند و بعد مدام درباره فرارسیدن قیامت صحبت می‌کند و آمدن امام مهدی با آن برداشتی که اسماعیلیون دارند و نه برداشتی که شیعیان ۱۲ امامی دارند (اسماعیلیون فرقه شش امامی است در بین گروه‌های مختلف شیعه) و با توجه به گذر زمان و رخ ندادن قیامت، حسن صباح مدام این دوره را بدون دلیل تعدید می‌کند. مسأله بعدی عمر خیام، دوست حسن صباح است که در طول سریال زیاد دیده می‌شود. درحقیقت او فردی نشان داده می‌شود که به دنبال حفظ آزادی خودش است و نمی‌تواند یک جا بماند و دوست دارد در مناطق مختلف زندگی کند و در جغرافیای گوناگون سیر می‌کند. به همین خاطر مقام‌هایی که در جاهای گوناگون به او پیشنهاد می‌شود راها می‌کند و از اصفهان به سمرقند و سپس به قلعه الموت سفر می‌کند و در نهایت به اصفهان برمی‌گردد.

خواجه نظام الملک هم با توجه به جایگاه والایی که در تاریخ ایران دارد، در این سریال انتظارات را برآورده نکرده است. انتظار می‌رفت که شخصیتی کاریرماتی‌تر و باتوانایی بیشتر نشان داده شود اما با وجود آنکه سریال سعی می‌کند این را نشان دهد، باز هم شخصیتی ضعیف است ولی بیش از حد در شخصیت حسن صباح بزرگنمایی می‌کند. البته به دلیل آنکه موضوع اصلی اوست اتفاقی غیرطبیعی نیست. بهتر است گفته شود، در شخصیت حسن صباح بزرگنمایی رخ داده می‌شود و این باعث می‌شود تا ویژگی‌های منفی که به او نسبت داده می‌شود، تحت تأثیر ویژگی‌های مثبت او قرار گیرد و ما با یک شخصیت شیطنی مواجه نیستیم. این یکی از ضعف‌های سریال است. البته کار کردن درباره شخصیت حسن صباح پیچیده است، با توجه به اینکه این جنبش اساساً عدالتخواه است و براساس رسیدن به اهداف خودش آدم‌ها را ترور می‌کند و می‌گفتند که هدفشان عدالت و ظلم‌ستیزی است (البته من چیزی را توصیه نمی‌کنم). امیدوارم که ما در کشور خودمان بیشتر شاهد تولیدات فاخر درباره تاریخمان به خصوص این دوره مهم باشیم.

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای محمد جواد محمدی نوری

عضو محترم بنیاد آفرینش انس

خبردرگذشت پدر بزرگوارتان موجب تأسف و تأثر گردید. اینجانب این ضایع را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت می‌گویم و از خداوند منان برای آن مرحوم غفران و رضوان الهی و برای بازماندگان معزز صبر و سلامتی مسألت می‌نمایم.

عبدالله جاسمی

انا لله و انا الیه راجعون

پیام تسلیت دکتر ولایتی به رئیس دفتر سیاسی حماس

مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل در پیامی، شهادت سه تن از فرزندان و تعدادی از نوه‌های دکتر اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس را تسلیت گفت.

متن پیام دکتر ولایتی به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله و انا الیه راجعون

خبر شهادت سه تن از فرزندان بیرومند دکتر اسماعیل هنیه و تعدادی از نوه‌ها و اعضای خانواده ایشان در اثر حمله ددمشانه و جنایتکارانه رژیم صهیونیستی، موجب تأسف و تأثر فراوان گردید و بار دیگر چهره واقعی و سفاک این رژیم کودک‌کش را نشان داد.

رژیم جنایتکار صهیونیستی با این اقدامات روزه‌روز انزوی خود در سطح بین‌الملل و در افکار عمومی را تسریع می‌نماید و به دلیل شکست‌های متعدد در میدان نبرد که نشان از ضعف بیشتر و اذعان

صدای نخبگان، نگاه جوانان

WWW.FDN.IR

روزنامه فرهیختگان

farhikhteganonline

FARHIKHTEGAN @0000

فصل جدید رادیو مضمون منتشر شد

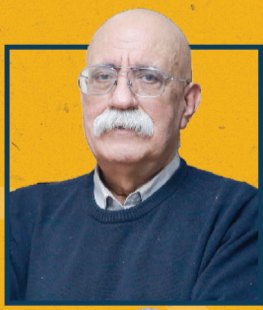
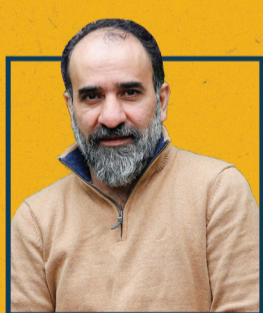
اسکن کنید

مضمون

عیدانه «فرهیختگان» و «رادیو مضمون»

گپ‌وگفت‌هایی با اهل فرهنگ و ادب درباره کتاب، رسانه و فرهنگ است

این فصل را با ما بشنو

باگفتارهایی از

رضا امیرخانی، پلدا ابتهاج منصور ضابطیان، احمد دهقان هوشنگ گل‌مکانی، ایوب آقاخانی احسان رضایی، محمدکاظم کاظمی و...

@radiomazmoon

www.hamishedarmiyani.com

